

Силабус дисципліни

Назва дисципліни	Основи охорони праці
Викладач	Саблін О.І., доктор технічних наук, доцент, завідувач кафедри безпеки життєдіяльності, тел.: 373-15-81, ел. пошта: kafbjd44@gmail.com
Курс та семестр, у якому можливе (планується) вивчення дисципліни	4 курс, 8 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчити дисципліну	Усім факультетам
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	<p>Компетенції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ охорони праці; дотримання основних принципів здійснення державної політики з питань охорони праці. 2. Здатність оперувати термінами та визначеннями понять у сфері охорони праці. 3. Здатність організовувати нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері техногенної, промислової безпеки та охорони праці. 4. Здатність до оцінювання ризиків виникнення та впливу ризиків у сфері безпеки праці. 5. Здатність до аналізу й оцінювання потенційної небезпеки об'єктів, технологічних процесів та виробничого устаткування для людини й навколишнього середовища. 6. Здатність до розуміння механізму процесів горіння і вибуху, обставин, дій та процесів, що спричиняють виникнення надзвичайної ситуації. 7. Здатність обґрунтовувати та розробляти заходи, спрямовані на забезпечення безпечної праці та запобігання виникненню нещасних випадків і професійних захворювань. 8. Здатність надавати домедичну допомогу постраждалим особам. <p>Очікуванні результати навчання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність оперувати термінами та визначеннями понять у сфері охорони праці, основними положеннями, вимог та правил стосовно проведення моніторингу, організування та впровадження заходів щодо запобігання, ліквідування надзвичайних ситуацій. 2. Аналізувати суспільні явища й процеси на рівні, необхідному для професійної діяльності, знати нормативно-правові засади забезпечення охорони праці, питання нормативного регулювання забезпечення заходів у сфері техногенної безпеки об'єктів і територій. 3. Застосовувати отримані знання правових основ охорони праці у практичній діяльності. 4. Пояснювати процеси впливу шкідливих і небезпечних чинників, що виникають у разі небезпечної події; застосовувати теорії захисту населення, території та навколишнього природного середовища від уражальних чинників джерел надзвичайних ситуацій, необхідні для здійснення професійної діяльності знання математичних та природничих наук.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Знання з фізики, математики, безпеки життєдіяльності

Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	25-50 чол.
Теми аудиторних занять та самостійної роботи	<p>16 годин лекцій та 16 годин лабораторних занять.</p> <p>Основні теми лекцій: 1. Вступ. Загальні питання, правові та організаційні основи охорони праці. 2. Основи фізіології та гігієни праці. 3. Основи фізіології та гігієни праці. 4. Основи фізіології та гігієни праці. 5. Електробезпека. 6. Пожежна безпека.</p> <p>Лабораторні заняття: 1. Дослідження метеорологічних умов у виробничих приміщеннях. 2. Дослідження запиленості та загазованості повітря у виробничих приміщеннях. 3. Визначення ефективності роботи вентиляційної установки. 4. Дослідження шуму у виробничих приміщеннях. 5. Дослідження та оцінка параметрів вібрації. 6. Дослідження та оцінка параметрів штучного освітлення. 7. Дослідження ефективності захисного заземлення. 8. Вивчення будови сповіщувачів пожежної сигналізації установок водяного пожежогасіння.</p>
Мова викладання	Українська
Список основної та додаткової літератури	<ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Про охорону праці» [із змінами], - К., 2002 . 2. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 22.02.1994 р. № 27. 218с. 3. Закон України «Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування» (Із змінами,) 4. Кодекс цивільного захисту України [із змінами], -К., 2012.; 5. НПАОП 0.00-4.12-05 Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці (зі змінами). 6. ДБН В.2.5-28-2018 Державні будівельні норми «Природне і штучне освітлення». К.,-2006. 7. ДСН 3.3.6.042-99 Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень , 1999. 8. ДСН 3.3.6.037-99 Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку , 1999. 9. ДСН 3.3.6.039-99 Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації, 1999. 10. НПАОП 0.00-7.14-17 Вимоги безпеки та захисту здоров’я під час використання виробничого обладнання працівниками. 11. НПАОП 40.1-1.21-98 Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів 1998. 12. НПАОП 0.00-1.80.18 Правила охорони праці під час експлуатації вантажопідіймальних кранів, підіймальних пристроїв і відповідного обладнання, 2018 13. НПАОП 0.00-1.81.18 Правила охорони праці під час експлуатації обладнання, що працює під тиском 2018. 14. НПАОП 0.00-1.75-15 Правила охорони праці під час вантажно-розвантажувальних робіт. 2015. 15. НАПБ А.01.001- 2014 Правила пожежної безпеки України, К., 2015. 16. Державні санітарні норми та правила "Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу» -2014. 17. Халімовський М.О, Зацарний В.В. Основи охорони праці: К.: Основа, 2006 – 448 с. 18. Запорожець О.І., Протоєрейський О.С., Франчук Г.М., Боровик І. М. Основи охорони праці – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 264 с. 19. Яремко З.М., Тимошук С.В, Третяк О.І., Охорона праці 2010. – 374

	<p>с.</p> <p>20. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці Курс лекцій. Практикум: Навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2009. – 540 с.</p> <p>21. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці Підручник — Львів: УАД, 2006 – 336 с.</p> <p>22. Лоза В. Г., Решетняк Т. П. Методичні рекомендації до виконання лабораторної роботи «Дослідження мікроклімату в робочій зоні виробничого середовища» ,Дніпровський. нац. ун-т залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна; 2018 – Дніпро: – 18 с</p> <p>23. Лоза В. Г. Методичні рекомендації до виконання лабораторної роботи «Визначення та дослідження ефективності вентиляційної установки», Дніпровський державний університет науки і технологій; 2022 – Дніпро: - 20 с.</p> <p>24. Лоза В. Г. Методичні рекомендації до виконання лабораторної роботи «Дослідження ефективності захисного заземлення», , Дніпровський. нац. ун-т залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна; Дніпро: 2021 - 23 с.</p> <p>25. Лоза В.Г., Решетняк Т.П. Методичні вказівки до виконання лабораторної роботи «Вивчення будови сповіщувачів пожежної сигналізації установок водяного пожежогасіння», Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту ім.акад. Лазаряна В.А, Дніпропетровськ.: - 2014, 15 с.</p> <p>26. Державні санітарні норми ДСН.</p> <p>27. Будстандарт, сервіс документів http://online.budstandart.com/</p> <p>28. Журнал «Охорона праці та пожежна безпека» http://oppb.com.ua</p> <p>29. Показчик нормативно-правових актів з охорони праці станом на 2022 рік.</p> <p>30. Дистанційний курс. Основи охорони. https://lider.diit.edu.ua/course/view.php?id=422</p> <p>31. Бібліотека університету та її депозитарій (https://library.diit.edu.ua/uk/catalog, https://library.diit.edu.ua/uk/catalog?category=books-and-other).</p>
--	---

Силабус дисципліни

Назва дисципліни	Основи ергономіки на транспорті
Викладач	Лоза В.Г., ст. викл.
Курс та семестр, у якому можливе (планується) вивчення дисципліни	4 курс, 8 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчити дисципліну	Усім факультетам
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Курс формує компетентності для забезпечення сприятливих умов праці, ергономіки та інженерної психології в системі «людина – техніка – середовище» у галузі залізничного транспорту, особливості поведінки людей в нестандартних, аварійних ситуаціях, а також методика ергономічної оцінки якості робочого місця, технічних систем, машин, рухомого складу.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Знання з фізики, безпеки життєдіяльності, психології

Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	25-50 чол.
Теми аудиторних занять та самостійної роботи	<p>16 год. лекцій та 16 год. практичних занять.</p> <p>Основні теми лекцій: 1. Ефективність трудової діяльності. Ергономічні особливості на транспорті; 2. Основні вимоги до проектування органів керування машинами і механізмами. Основні ергономічні вимоги до робочого місця; 3. Ергономічний аналіз і оцінка робочих місць і виробничого обладнання та людський фактор на виробництві; 4. Вплив ергономічних показників на травматизм та професійну захворюваність працівників залізничного транспорту. Ергономічні методи зниження травматизму та профзахворювань на виробництві.</p> <p>Основні теми практичних занять: 1. Визначення та аналіз напруженості праці оператора; 2. Професійний добір і передзмінний огляд людини-оператора; 3. Антропометрія. Статичні розміри людського тіла, які треба враховувати під час проектування устаткування і машин; 4. Інженерно-статичне проектування моделі людини; 5. Методи використання антропометричних даних для проектування робочого місця оператора; 6. Застосування методів, які використовуються в ергономіці для різноманітних ергономічних задач; 7. Практичне застосування інформаційних методів дослідження ергатичних систем; 8. Ергономічне забезпечення системи «людина – техніка – середовище».</p>
Мова викладання	Українська
Список основної та додаткової літератури	<ol style="list-style-type: none"> 1. Голінько В.І., Чеберячко С.І., Дерюгін О.В. Ергономічний аналіз умов праці. Навчальний посібник. - Дніпро: Середняк Т.К., 2018. – 200 с. 2. Трофімов Ю.Л. Інженерна психологія: Підручник. – К.: Либідь, 2002. – 264 с. 3. Ергономіка і дизайн. Проектування сучасних видів одягу: Навчальний посібник. / М.В. Колосніченко, Л.І. Зубкова, К.Л. Пашкевич, Т.О. Полька, Н.В. Остапенко, І.В. Васильєва, О.В. Колосніченко. – К.: ПП «НВЦ «Профі», 2014. – 386 с. 4. Поплавська О.М. Ергономіка: навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2006. – 320 с. 5. Іваськевич І.О. Ергономіка: навчальний посібник. – Тернопіль: Економічна думка, 2002.–168с. 6. Трешнев Е.Г. Эргономические принципы формирования рабочих зон операторов АСУ // Эргономическое обеспечение проектирования средств вычислительной техники и АСУ. - М.: ВНИИТЭ, 1985. 7. http://www.dsp.gov.ua - Офіційний сайт Держпраці України. 8. http://vn.dsp.gov.ua/gigiena-pratsi_7/ Відділ з питань гігієни праці. 9. http://www.dsns.gov.ua - Офіційний сайт Державної служби з надзвичайних ситуацій. 10. http://www.fssu.gov.ua - Офіційний сайт Фонду соціального страхування України. 11. http://base.safework.ru/iloenc - Энциклопедия по охране и безопасности труда МОТ. 12. http://base.safework.ru/safework - Библиотека безопасного труда МОТ.

Силабус дисципліни

Назва дисципліни	Електробезпека та екологічна безпека
------------------	--------------------------------------

Викладач	Сидоренко Ганна Григорівна, к.б.н., доц. Горобець Володимир Леонідович, д.т.н., проф.
Курс та семестр, у якому можливе (планується) вивчення дисципліни	4 курс, 8 семестр
Факультети, студентам яких пропонується вивчити дисципліну	Усім факультетам
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	<p>Компетентності: формування комплексу знань для набуття практичних вмій і навичок із забезпечення електробезпеки та екологічної безпеки; формування знань щодо електробезпеки та екологічної безпеки на основі чіткого розуміння основних закономірностей формування електробезпеки та екологічної небезпеки і управління безпекою.</p> <p>Очікувані результати навчання: розуміти теоретико-методологічні основи електробезпеки та екологічної безпеки, зумовленість та стан електробезпеки та екологічної безпеки України; визначати та оцінювати правові, економічні та техніко-технологічні механізми забезпечення електробезпеки та екологічної безпеки; розуміти принципи побудови систем управління електробезпекою та екологічною безпекою; ідентифікувати загрози екологічній безпеці України; проводити аналіз ризику як методологічної основи для розв'язання проблем безпеки людини та довкілля.</p>
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Знання з фізики, математики, основ загальної екології
Максимальна кількість студентів, які можуть одночасно навчатися	Група 25-50 чоловік
Теми аудиторних занять та самостійної роботи	<p>16 години лекцій та 16 годин практичних занять (як мінімум)</p> <p>Основні теми лекцій: 1. Поняття електробезпеки та електротравми. Статистика електротравматизму. Види уражень електричним струмом. Електромагнітні випромінювання. Статична електрика. Засоби захисту від їх шкідливої дії; 2. Електроустановки діючі та недіючі. Технічні методи захисту від ураження електричним струмом; 3. Класифікація умов праці по ступеню електробезпеки. Технічні методи захисту від ураження електричним струмом. Засоби захисту працюючих в електроустановках; 4. Безпека праці на електрифікованих лініях. Заземлення об'єктів. Роботи в зоні контактної мережі. Охорона зони. Безпека праці під час застосування вантажопід'ємних машин. 5. Основні поняття та складові екологічної безпеки. Екологічна небезпека як визначальна категорія впливу на стан екологічної безпеки; 6. Екологічні ситуації, основні типи та загальна схема формування. Природні передумови виникнення несприятливих екологічних ситуацій. Екологічні кризи й екологічні катастрофи; 7. Антропогенні фактори виникнення несприятливих екологічних ситуацій. Управління екологічною безпекою на регіональному рівні. Стратегія та закономірності управління екологічною безпекою на регіональному рівні; 8. Міжнародні аспекти забезпечення екологічної безпеки. Основи міжнародного законодавства з екологічної безпеки. Міжнародні та національні стандарти, які</p>

	<p>регламентують управління екологічною безпекою.</p> <p>Основні теми практичних занять: 1. Вплив електричного струму на органи людини. Основні причини електротравматизму. Надання першої медичної допомоги при ураженні електричним струмом. 2. Електрозахисті ізолюючі засоби; 3. Визначення крокової напруги та напруги дотику; 4. Захисне заземлення електроустановок. Занулення електроустановок. Визначення безпечної відстані від струмоведучих частин; 5. Оцінка рівня екологічної небезпеки; 6. Оцінка еколого-економічного потенціалу території; 7. Ідентифікація загроз екологічній безпеці України; 8. Робота з нормативно-правовими документами.</p> <p>Самостійна робота:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Підготовка до навчальних занять (лекцій та практичних) - Опрацювання тем, які не викладаються на лекціях: «Ідеї сталого розвитку як ідеї природоохоронного розвитку людського суспільства. Екологічна стратегія людства». - Підготовка доповіді на тему: «Сталий розвиток та перспективи використання біоіндикації». - Підготовка до проміжного контролю
Мова викладання	Українська
Список основної та додаткової літератури	<ol style="list-style-type: none"> 1. Голінько В.І. Електробезпека. Навчальний посібник. – Д.: НГУ, 2010. – 76 с. 2. Голінько В.І. Фрундін В.Ю. Охорона праці в галузі електротехніки та електромеханіки – Д.: НГУ, 2013. – 232 с. 3. Охорона праці в галузі. Конспект лекцій для студентів Інституту електроенергетики / Уклад.: В.І. Голінько, В.Ю. Фрундін, Ю.І. Чеберячко, М.Ю. Іконніков. – Д.: Державний ВНЗ «Національний гірничий університет », 2013. – 86 с. 4. Правила улаштування електроустановок. - Видання офіційне. Мінерговугілля України. - Х.: Видавництво «Форт», 2017. - 760 с. 5. Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів. – К.: Основа, 1998.- 380 с. 6. Екологічна безпека України: Навчальний посібник / М. І. Хилько. – К., 2017. – 266 с. 7. Зеркалов Д.В. Екологічна безпека: управління, моніторинг, контроль: Посібник / Д.В. Зеркалов. – К.: КНТ, Дакор, Основа, 2007. – 412 с. 8. Генсірук С.А. Еколого-економічні аспекти природокористування / С.А. Генсірук. - К.: Наукова думка, 1982. – 176 с. 9. Качинський А.Б. Екологічна безпека України: аналіз, оцінка та державна політика / А.Б. Качинський, Г.А. Хміль. – К.: НІСД, 1997. – 127 с. 10. Яцик А.В. Екологічна безпека в Україні / А.В. Яцик. – К.: Генеза, 2001. – 216 с. 11. НПАОП 40.1-1.21-98 Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів 1998. 12. Лоза В. Г. Методичні рекомендації до виконання лабораторної роботи «Дослідження ефективності захисного заземлення», Дніпровський. нац. ун-т залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна; Дніпро: 2021 - 23 с.